

Nemzetközi kapcsolatok

EASE-rendezvény Davosban - Egyéb EASE-hírek

1992. október 7. és 9. között került sor „Európa '92” címmel az EASE (Európai Gyógypedagógiai Egyesület) szakmai konferenciájára és közgyűlésére a svájci Davosban. Magyarországról 9 személyt hívtak meg hivatalosan, Kelet-Közép-Európából ott voltak a szlovák testvéregyesület képviselői, valamint lengyel szakemberek is.

A szakmai konferencia felölelte a fogyatékosok valamennyi életszakaszának lényeges elemét, így a korai és iskolai fejlesztést, a szakmai képzést, a munkahelyi integrációt, a fogyatékos felnőttekkel való együttélést, a tanár- és szakemberképzést, és az alkalmazható modern technikai eszközöket.

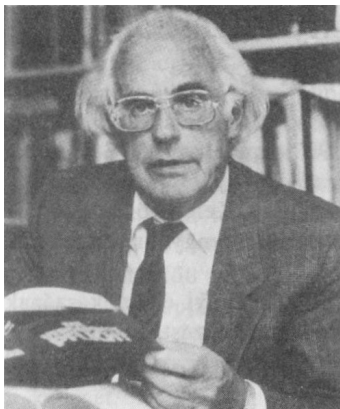
A közgyűlésen került sor a tisztújító választásokra. Az EASE elnöke ismét a német Klaus Weinz lett. A magyar küldöttek közül hárman szavazhattak a MAGYE létszámával arányosan. A közgyűlés egyik témája a MAGYE kecskeméti júniusi konferenciájának az EASE-zel közös megrendezése volt. Az első nap délutánján két félórás előadás hangzik majd el az EASE szervezetről és együttműködési formáiról, illetve a gyógypedagógia általános nemzetközi trendjeiről. A konferencia harmadik napján három fő témablokkot adnak elő külföldi szakemberek: a korai fejlesztésről, az integrációról és a szakmatanulás lehetőségeiről beszélnek.

Várható, hogy az EASE felhívására több érdeklődő külföldi szakember vesz részt a MAGYE 1993. évi hagyományos konferenciáján.

Az EASE tudományos szakmai bizottságát (Expert's Round) vezető olasz Vianello professzor legközelebbi ülésükre más magyar szakembert is vár. A téma a felnőtt fogyatékosok munkalehetőségei és életminősége. A MAGYE titkársága Kemény Ferenc főiskolai adjunktust jelölte ki erre a bizottsági munkára.

Itt jegyezzük meg, hogy az EASE vezetősége eddig már két szak- és tan-könyvekből álló ajándéksomagot juttatott el Budapestre, amelyek megtekinthetők a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola könyvtárában. Megindult a szakfolyóiratcsere is. Öröndetes tény, hogy az EASE szaklapjának 1992. évi 2. számában megjelent Gordosné dr. Szabó Anna angol nyelvű ismertetése a Magyar Gyógypedagógusok Egyesületéről.

DR. CSÁNYI YVONNE

Búcsú Prof. Dr. Phil. Walter Bachmann egyetemi professzortól

Magyar gyógypedagógus kollégái nem lehetnek jelen a 67 éves korában váratlanul elhunyt *Bachmann* professzor búcsúztatásán decemberben Giessen-ben. *Bachmann* professzor 20 éven keresztül vezette a Giessen-i Justus Liebig-Egyetem gyógy- és különpedagógiai intézetét. Száznál több tudományos közleményével több területen jelentősen gazdagította a gyógy- és különpedagógia tudományát. A 60-as évek végétől kezdve nagy érdeklődéssel fordult a közép-kelet-európai országok gyógypedagógiája és különösen a magyar gyógypedagógia felé. Azokban az években, amikor sok jeles nyugati tudós még idegenkedett a szocialista országok szakembereivel felvenni a kapcsolatot, igen sok időt és fáradságot szentelt a személyes tudományos kapcsolatok kiépítésére. Ő már korán rájött arra, hogy ezekben az országokban a szocialista felszín alatt létezik egy másik, emberibb világ is és minden erejével igyekezett ezt a világot kibontakoztatni és a tudományos kapcsolatok kiépítésének útjában álló akadályokat elhárítani. A Giessen-i egyetemen általa szerkesztett könyvek között három füzetet szentelt a magyar, szovjet és a lengyel gyógypedagógusok bemutatásának. A rendszerváltás után rögtön megjelentette a magyar gyógypedagógia első, most már ideológiamentes, német nyelvű kötetét a „Trend und Perspektiven der gegenwärtigen ungarischen Heilpädagogik” címen.

1992. december 21-én bekövetkezett váratlan halála előtt még a lengyel gyógypedagógiát bemutató gyűjteményes kötetén dolgozott.

Szerette Magyarországot és a magyar gyógypedagógusok is szerették és tisztelték őt. A 100 éves múltú visszatekintő budapesti Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola 1987-ben tiszteletbeli professzorává választotta. 1990-ben, a magyarországi társadalmi átalakulás után kapta meg a „Pro Cultura Hungariae” kitüntetést a különböző kultúrák találkozásának előmozdításáért. Ezidőben dolgozta ki elképzelését egy Magyarországon felállítandó *európai gyógypedagógiai központ-ról*, amely a nyugati és a közép-kelet-európai gyógypedagógusok rendszeres találkozóhelye, tudományos konferenciák, valamint szakmai továbbképzések szervezője lett volna. Lázasan tárgyalt és szervezett, hogy ez az álma még megvalósuljon.

Bachmann professzor már egységes Európában gondolkozott akkor is, amikor még Európa kettéosztottan élt. Nemcsak hitt abban, amit élete végén az *Európa Ház*

gondolatába akarát megvalósítani, hanem azon kevesek közé tartozott, aki évtizedeken át sokat tett is azért, hogy az egységes Európa megvalósulhasson. Halálával a német Heil- und Sonderpädagogik egy széles látókörű, nagy formátumú, európai gondolkodású tudóst vesztett el, a magyar gyógypedagógia pedig azt a tiszteletbeli professzort, aki a legnehezebb években mutatott példát az európaiságból.

DR. ILLYÉS SÁNDOR

A MAGYE életéből

Tíz éve adták át a gyengénlátók budapesti iskolájának épületét

Hazánkban 1928-ban nyílt meg az első osztály gyengénlátók számára a budapesti Vakok Országos Intézetében. Egészen 1982-ig kellett arra várni, hogy önálló épületben kezdhessek meg tanulmányaikat mind az alsó, mind a felső tagozatos gyermekek.

1992. december 15-én és 16-án került sor arra, hogy az új, Miskolci úti épület fennállásának 10. évfordulóját megünnepeljék.

Az ez alkalomból megjelent Emlékeztető (1982-1992) minden érdeklődő számára betekintést nyújt az iskola történetébe, hagyományos programjaiba, rendezvényeibe, az utazótanári munka múltjába és jelenébe, specialitásokba. Ismereteket szerezhet az olvasó a szertári- és könyvtári állományról, a rajz-, testnevelés-, zene-, számítástechnika- és nyelvoktatásról, a diákotthoni életről, az egészségügyi ellátásról, s a tizedik tanév főbb eseményeiről. Helyzetképet kapunk az intézmény pályázatáról, mely a következő témát öleli fel: a gyengénlátó tanulók speciális igényeihez igazodó, optimális fejlesztésüket segítő egyéni és kiscsoportos képesség-, készségfejlesztő, tehetséggondozó és személyiségkorrigáló programok kidolgozása, továbbfejlesztése, eszköztárának megteremtése illetve bővítése.

1956-tól napjainkig „Igazgatóink” címmel kerülnek bemutatásra a gyengénlátó gyermekek budapesti intézményeit vezető szakemberek. Felsorolást kapunk az intézmény 1982. és 1992. évi dolgozóiról, a régi növendékekről, s a jelenleg ott tanuló diákok képe is megjelenik előttünk. Az Emlékeztető-t gyermekek által írt élvezetes tudósítások tarkítják.

A kötetet *Paraszky Sára*, az intézményt 1982-ben megnyitó *Kovács Csongor* igazgatóra emlékező sorai zárják.

Az ünnepi napokat a MAGYE Látásfogyatékoságügyi Szakosztályával közösen rendezte meg az iskola.

1992. december 15-én délután 14 órától került sor *Jankó Brezovay Pálné* igazgatónő ünnepi megnyitójára és a gyermekek műsorára. Ezt követően kiállításokat tekinthettek meg a résztvevők a következő témákban: a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségében vásárolható eszközök, az iskolai és az utazótanári munka segédeszközei, különféle forgalmazók által bemutatott optikai segédeszközök, a XV. kerületi Általános Iskola és Speciális Szakiskola bördíszműves műhelyében készült termékek, valamint gyengénlátó gyermekek rajzai és egyéb alkotásai, mini ötletparádé és vásár a karácsonyi előkészületekhez, terítéshez.

A szakmai program december 16-án 9.00 órától vette kezdetét *dr. Csocsán Lászlóné* tanszékvezető vezetésével.

Az ülés megnyitását követően *dr. Czeizel Endre* kapott szót és: „A látási fogyatékoság kóroki vizsgálata” címmel tartotta meg előadását. Az 1983/84-es tanév vizsgálatait alapján ismertette 491 gyermek látássérülésének okát, melyek között a cataracta, a veleszületett szemrendellenességek közül a myopia, és a koraszülésre visszavezethető gondok játszák a fő szerepet. Hangsúlyozottan szólt a külső ártalmak jelentős csökkentésének fontosságáról.

Gordosné dr. Szabó Anna: „A gyengénlátók gyógypedagógiájának múltjáról” szóló előadásában olyan kevésbé ismert személyiséget hozott közelebb a hallgatósághoz, mint *Kárpáty Ottó* (az előadás anyaga a folyóirat e számában olvasható).

Gordosné dr. Szabó Anna történelmi emlékeket idéző összefoglalóját követően a jelenkori eseményekbe kalauzolta el hallgatóit *Hódi Mariann*: „Élménybeszámoló az EASE davosi Konferenciájáról” címmel. Felidézte, hogy az EASE 13 ország speciálpedagógiai egyesülete, s megemlítette, hogy a MAGYE kecskeméti konferenciáján, 1993 nyarán ezen egyesület képviselői is gazdagítani fogják előadásaikkal a szakmai programokat. Ismertette az egyesület céljait, programjait, alapelveit, s a davosi konferencia szemináriumi témáiba is betekintést nyújtott. Ezek között szerepelt pl. a korai felismerés, megelőzés, fejlesztés; a fogyatékosok iskolái; foglalkozási integráció és szakképzés; fogyatékos felnőttek életszervezése; szakemberek képzése; modern technológiák stb. Hangsúlyozta a külföldi szakemberekkel való kapcsolat-tartás szükségességét, a tapasztalatcserék fontosságát, s bemutatta az angol helyzetet a fogyatékosok iskoláztatása terén.

Rövid szünet után, melynek ideje alatt a már említett kiállításokat nézhették meg az érdeklődők, *Kissné Kelemen Gyöngyi*: „A gyengénlátók iskolaelőkészítő osztályáról” beszélt saját tapasztalatait felhasználva. Az élet diktálta szükségességnek tartja, s több érvel alátámasztja azt, hogy a gyermekek zökkenőmentesebb iskolai előmenetele érdekében létre kell hozni a más intézményekben is bevált előkészítő osztályt. Álljon itt néhány érv az előadó által említettekből:

- a látásos megismerés tökéletlen volta miatti hátrányos helyzet, szemük igénybevételenek korlátozása;
- szociális háttér;
- csatlakozó fogyatékoságok;
- túlkorosság;

- az iskolaérettség másfajta vizsgálatának szükségessége;
- falusi óvodák felszámolásának terve;
- az éplátók társadalmába való beilleszkedés stb.

A szakmai program vendége, illetve előadója volt *Tácsi László* főfelügyelő, a Hátrányos Helyzetűek Temes Megyei Állami Felügyelőségéről és *Szombati József*, a temesvári Gyengénlátók Általános Iskolája igazgatója, s „Temesvári tapasztalatok” címmel hangzott el előadásuk. (Az elmondottak megegyeznek debreceni előadásuk tartalmával, amit a GYOSZE e száma közöl.)

Máncsi Tiborné: „A gyengénlátók differenciált fejlesztésének megújításáról” szólva elmondta, hogy az iskola növendékeinek összetétele jelentős mértékben megváltozott az utóbbi években - nőtt az alsó Vizus-határúak száma (44%), a csatlakozó mozgássérülések és a logopédiai kezelésre szoruló is tömegesebben jelentkeznek. A már a bevezetőben említett pályázat adott lehetőséget többek között arra, hogy e témával is hatékonyabban tudjanak foglalkozni az iskola pedagógusai. A differenciált fejlesztés érdekében különféle programok állnak a cél elérésének szolgálatába: készségfejlesztő programok (pl. mozgásfejlesztés, korrekció, látásfejlesztés); felzárkóztató készségfejlesztő programok; idegennyelvi tehetséggondozó program (angol); személyiségkorrigáló program, zenei készségfejlesztés, hogy csak néhányat említsünk.

Az ünnepséget, illetve szakmai programot az igazgatónő összegző szavai és az „Iskolánk életének egy napja” c. videofilm vetítése zárta.

DR. FÖLDINÉ ANGYALOSSY ZSUZSA

Köszöntés

Az 1993. évi „Éltes Mátyás-díj”-as gyógypedagógusok

Ebben az évben a Magyar Kultúra Napján, január 22-én kerültek átadásra az „Éltes Mátyás-díjak”.

A kitüntetettek: *Horváth Gyula* (Budapest), *Marion Tiborné* (Budapest), *Nádas Pál* (Budapest), *Rieger Lőrinc* (Zalaszentgrót), *Tóman Ivánné* (Budapest).

Valamennyiüknek szeretettel gratulálunk!

Főszerkesztő